

rede har strejft, nemlig at vi mente, at Tiden endnu ikke var kommet, saa længe Sagen førtes frem af et Ministerium, som ikke havde Flertal i Folketinget, og saa længe vi stod i en lang og oprivende Strid om Forsvarslovenes Kuldkastelse. Men ogsaa vi pegede den Gang klart og tydeligt paa den almindelige Valgret som det, der maatte være det bærende Grundlag for Forfatningsforandringen, for Ordningen af begge Rigsdagens Ting. Det vilde have været os umuligt, selv om vi havde villet det, at holde den tilbage, den tvang sig frem ved sin egen Styrke til Afgørelse, saa snart de umiddelbart paatrængende Sager, Forsvarslovene og Skattelovene, var afgjorte.

Blot man nu ikke i Højre vil give sig til at dyrke et nyt Fantom, efter at den omvendte Gaardmand er gaaet til sine Fædre, f. Eks. Troen paa, at man med en Fløj af Venstre skulde kunne tilhandle sig Betingelser uden om den almindelige Valgret, maaske ved at forklæde den privilegerede Valgret som en Interesserepræsentation eller som en Repræsentation for Sagkundskaben, eller hvad man nu vil kalde det. Eller maaske dette Fantom: Troen paa, at mange Venstrevalgere, som holdt ved Valget, nu vil svigte, fordi Forslaget nu føres frem af en radikal Regering. Jeg erindrer, at kort efter Valgene blev der af en konservativ Taler sagt et Ord, som jeg bed Mærke i og havde Lejlighed til at svare paa ved et af de første offentlige Møder, jeg deltog i efter Valgene. Denne konservative Taler sagde, da der var Tale om Valgene og om, at Udfaldet af dem formentlig ikke havde været saa glædeligt for de konservative Interesser: Jo, det kan være meget godt, at det radikale Grundlovsforslag nu er kommet til at ligge i den radikale Vugge, hvor det hører hjemme. Jeg svarede paa denne Udtalelse paa samme Maade, som jeg vil svare i Dag: Ja, Vuggen er nok en anden, men Barnet er det samme, Barnet er vort, og vi kendes ved vort Barn, uanset hvilken Vugge det ligger i. Jeg vil haabe, at man ikke knytter sig for meget til de Fantomer, jeg her har nævnt, jeg vil haabe det ogsaa for Højres egen Skyld, thi det vil sikkert kun være Illusioner, som vil bryde, uhjælpelig vil bryde. Ikke ret mange, om overhovedet nogen, vil svigte den almindelige Valgret, naar det kommer til Stykket, og de, som maaske har Villien dertil, tør det ikke.

Hvordan vilde det egentlig ogsaa gaa, hvis det gik saadan, som man af og til

mere eller mindre tydeligt ser henpeget paa som noget ønskeligt, at man med en Side af Venstre, med den, man betragter som den Side, der holder mest paa Venstres gode gamle Traditioner, fik tilvejebragt en Overenskomst, som man saa maaske kunde føre igennem efter et Opløsningsvalg med et lille Flertal? Ja, det har altid været mig ufatteligt, at nogen fra konservativ Side med Tryghed eller Glæde har kunnet se hen paa en saadan Mulighed, ganske afset fra, at Betingelserne for Gennemførelsen ganske sikkert aldeles savnes. For hvad vilde der ske, hvis man virkelig var saa uklog at ville søge at presse et Grundlovsforlig igennem imod op mod Halvdelen af Befolkningen, mod f. Eks. det radikale og det socialdemokratiske Parti? Man har anført mod den afgaaede Regering og det Parti, hvoraf jeg er Medlem, at det bedste Bevis paa, at vi var kommet paa vilde Veje, at vi havde svigtet den gamle Venstreaand, var det, at vort Forslag saa gladelig blev knæsat af Socialdemokrater og Radikale. Men hvis det ikke var sket, hvis Forslaget ikke havde været af den Natur, at det havde kunnet samle, om end med den tilbørlige Resignation, som jeg paapegede før, Tilslutning ogsaa fra den Side, havde det været forfejlet. Thi det kan være meget berettiget at gennemføre Kompromisser paa forskellige Omraader med knebent Flertal — det har ogsaa jeg været med til —, men paa Forfatningssagens Omraade gaar det ikke. At gennemføre en Forfatningsforandring, som paa Forhaand har op imod Halvdelen af Befolkningen imod sig, vilde være at skrive denne Forfatnings Dødsdom paa Væggen i dens Fødselsstund, og det vilde være at kaste os ind i en Forfatningskamp, der begyndte paa ny saa at sige fra den første Dag, den nye Forfatning traadte i Virksomhed. Det kunde aldrig føre til noget, og dybere set vilde det ogsaa fra konservativ Side være et stort Misgreb. Nej, Sagen er jo den, at paa underordnede Punkter, paa Punkter i anden Række overfor det store Spørgsmaal om den almindelige Valgrets Gennemførelse, maa man opgive Haabet om at splitte os, dertil lader vi os nemlig ikke splitte. Vi lader os ikke splitte paa Spørgsmaalet om Kommunevalg eller Aldersgrænse, heller ikke paa andre Spørgsmaal af lignende Art. Vi har afværget det paa Forhaand ved at erklære os villige til at tage en Forhandling derom. De, der foretrækker Aldersgrænsen, vil, naar galt skal være, naar